

**Uchwała Nr XXIII-5/2013
Rady Miejskiej w Wołominie
z dnia 23 stycznia 2013 roku**

**w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu działań z zakresu
ochrony zdrowia mieszkańców Gminy Wołomin na rok 2013”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców Gminy Wołomin na rok 2013”, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wołomina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Wołominie
/-/ Marcin Dutkiewicz

Program działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców Gminy Wołomin na rok 2013

I. Wstęp

Według danych statystycznych długość życia Polaków wydłuża się z każdym rokiem. W roku 1950 średnia życia mężczyzn wynosiła 56, a kobiet 61 lat. Obecnie długość życia mężczyzn to 72, a kobiet 81 lat. Światowa Organizacja Zdrowia promuje definicję zdrowia rozumianą jako stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego. Badania pokazują, że na zdrowie społeczeństwa mają wpływ następujące czynniki:

- 1) styl życia, który aż w 50% odpowiada za zdrowie,
- 2) środowisko fizyczne i społeczne życia, pracy, nauki, które decydują o zdrowiu człowieka w 20%,
- 3) czynniki genetyczne, które decydują o zdrowiu człowieka w 20%,
- 4) działania służby zdrowia, które jedynie w 10% wpływają na zdrowie człowieka.

Z wyżej wymienionych danych wynika, że inwestycja w edukację zdrowotną i badania profilaktyczne, to skuteczne działania w realizacji celu głównego programu, jakim jest poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców gminy oraz zmiana świadomości na prozdrowotną.

W gminie Wołomin w grudniu 2012 roku zameldowanych na stałe było 50 145 osób, w tym na terenie miasta – 36 549, a na terenach wiejskich – 13 597 osób.

II. Założenia programu

Obecnie najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki polityki ochrony zdrowia publicznego jest Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015 oraz przyjęty przez Europejski Komitet Regionalny WHO dokument „Zdrowie 21 – Zdrowie dla wszystkich w XXI wieku.” Narodowy Program Zdrowia uwzględnia główne kierunki polityki zdrowotnej i stwarza szanse na bardziej skuteczną realizację zadań związanych z ochroną zdrowia społeczeństwa.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowotnego jest poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzi, poprzez działania skierowane na promocję zdrowego stylu życia, sprzyjające zdrowiu kształtowanie środowiska życia, pracy i nauki oraz zmniejszanie różnic w zdrowiu i dostępności do świadczeń zdrowotnych, w konsekwencji prowadzących do ograniczenia bądź likwidacji czynników sprzyjających powstawaniu głównych chorób cywilizacyjnych, takich jak choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, urazy i zatrucia, choroby psychiczne.

Program działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy Wołomin na rok 2013 jest propozycją działań z zakresu edukacji zdrowotnej i profilaktyki, zgodnych z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015, skierowanych do różnych grup wiekowych mieszkańców. Działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego opisane zostały w odrębnym programie.

Cele operacyjne dotyczące czynników ryzyka i działania w zakresie promocji zdrowia oraz dotyczące wybranych populacji

1. Zmniejszenie rozpowszechniania palenia tytoniu.
2. Poprawa opieki zdrowotnej nad matką, noworodkiem i małym dzieckiem.
3. Zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży.
4. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego życia osób starszych.
5. Usprawnianie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami po 55 roku życia, zagrożonymi chorobami nowotworowymi, oraz powikłaniami cukrzycy.

III. Działania gminy Wołomin w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2013 roku.

1. Działania w ramach partnerstwa, finansowane ze środków zewnętrznych

Działanie Nr 1 „Odświeżamy nasze miasta”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Na świecie rocznie ponad 4 miliony ludzi umiera z powodu chorób spowodowanych paleniem tytoniu. Badania prowadzone przez WHO dowodzą, że palenie tytoniu jest przyczyną co najmniej 15 chorób nowotworowych, chorób sercowo-naczyniowych, chorób układu oddechowego oraz zdrowia noworodków. Według danych Małego Rocznika Statystycznego roku 2010, w 2009 roku 29,1% Polaków deklarowało się jako osoby palące. Oddzielnym problemem są skutki zdrowotne dla osób niepalących narażonych na przebywanie w przestrzeni publicznej, w dymie papierosowym tzw. bierne palenie. Według „Raportu z ogólnopolskiego badania ankietowego z lutego 2011 r”. sporządzonego w ramach projektu „Odświeżamy nasze miasta” na temat postaw wobec palenia tytoniu, na bierne palenie w domach, jak i w zakładach pracy narażony jest co piąty niepalący. Najbardziej popularnym tematem w dyskusji publicznej był problem biernego palenia w miejscach takich jak kawiarnie, restauracje, puby. Według przedstawionych danych statystycznych w raporcie, po wprowadzeniu zmian ustawowych, w tych miejscach widać istotny spadek narażania na dym tytoniowy osób niepalących i nie spowodowało to ograniczenia w korzystaniu z usług gastronomicznych. Według raportu aż 41% badanych stwierdziło, że zakaz palenia tytoniu nie jest przestrzegany.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W 2011 roku gmina Wołomin przyłączyła się do kampanii „Miasta wolne od dymu” organizowanej przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Wołominie. Na stronie internetowej Urzędu zamieszczony został spot przypominający o istnieniu przepisów prawnych ograniczających ilość miejsc, w których można palić tytoń.

W marcu 2012 r. Burmistrz Wołomina podpisał list intencyjny w sprawie współpracy na rzecz realizacji projektu „Odświeżmy nasze miasta”. W ramach lokalnej koalicji, koordynowanej przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Wołominie, zadanie realizowane będzie do 30 września 2013 r.

W ramach realizacji zadania :

1. Informacje o uczestnictwie gminy Wołomin w projekcie umieszczone zostały na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Wołominie,
2. Straż Miejska monitorowała oznakowanie stref bezdymnych w jednostkach podległych gminy Wołomin, placówkach oświatowych, oraz przystankach komunikacji miejskiej, przeprowadziła 738 kontroli, z czego w kilkudziesięciu przypadkach upomniano osoby

- naruszające prawo zakazu palenia tytoniu w miejscach publicznych,
3. Rozpowszechniano na terenie gminy Wołomin plakaty informujące o złych skutkach palenia tytoniu, rozkładano ulotki,
 4. Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej, Sportu i Edukacji uczestniczyli w 3 spotkaniach informacyjno-promocyjnych organizowanych w ramach kampanii przez Powiatową Stację Sanotarno-Epidemiologiczną,
 5. Prezentowano program na lokalnych ogólnodostępnych imprezach, np. piknik organizacji pozarządowych, Dzień Dziecka.

Cele

1. Ochrona mieszkańców gminy Wołomin przed szkodliwym działaniem dymu tytoniowego.
2. Przestrzeganie ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
3. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie regulacji prawnych ograniczających palenie w miejscach publicznych, a także skutków zdrowotnych biernego i czynnego palenia.

Adresaci

Mieszkańcy gminy Wołomin.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Monitorowanie przestrzegania ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w jednostkach podległych gminie Wołomin oraz obowiązku oznakowania stref bezdymnych.
2. Monitorowanie przestrzegania ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na przystankach komunikacji publicznej oraz obowiązku oznakowania stref bezdymnych.
3. Dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych promujących przestrzeganie zakazu palenia w miejscach publicznych.
4. Udział we wszelkich działaniach organizowanych w ramach lokalnej koalicji na rzecz programu „Odświeżmy nasze miasta”.

Zasady finansowania

Projekt realizowany będzie w ramach partnerstwa, finansowany przez Międzynarodową Unię ds. Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc we współpracy ze Światową Fundacją ds. Walki z Chorobami Płuc. Udział w projekcie nie generuje zobowiązań finansowych dla gminy Wołomin.

Oczekiwane efekty

1. Trwałe przestrzeganie zakazu palenia w strefach bezdymnych na terenie gminy Wołomin.
2. Zmniejszenie liczby osób palących tytoń na przystankach komunikacji publicznej na terenie gminy Wołomin.
3. Zwiększenie świadomości na temat przepisów prawnych chroniących mieszkańców gminy Wołomin przed następstwami biernego palenia.

Działania Nr 2 „Zdrowa gmina”

Coroczny udział Gminy Wołomin w konkursie „Zdrowa gmina” organizowany przez Polską Unię Onkologii ma za zadanie promowanie postaw prozdrowotnych w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów, poprzez zwiększenie udziału mieszkańców w badaniach profilaktycznych raka piersi, raka szyjki macicy i raka jelita grubego, finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

1. Profilaktyka raka piersi

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Rak piersi jest najczęstszym w Polsce kobiecym nowotworem złośliwym (blisko 22% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe) i stanowi główną przyczynę zgonów kobiet (13% wszystkich zgonów pacjentek onkologicznych). Znajomość objawów i regularne wykonywanie badań profilaktycznych są kluczowe dla rozpoznania tej choroby, podjęcia odpowiedniego leczenia i zmiany tych smutnych statystyk. Niestety, poziom świadomości zdrowotnej Polek nie jest wystarczający. Zbyt mała liczba kobiet zgłasza się na badania profilaktyczne nawet wówczas, gdy są bezpłatne i powszechnie dostępne. Problem ten dotyczy również gminy Wołomin, gdzie co roku, ponad 4000 kobiet z grupy ryzyka raka piersi (50-69 lat), powinno wykonać badania profilaktyczne. Najbardziej skutecznym sposobem zachęcenia kobiet do poddania się badaniom, jest organizowanie częstych, łatwo dostępnych akcji powszechnych badań w mobilnych pracowniach – mammobusach. **Podczas jednego dnia w mammobusie przyjmowanych jest około 150 pań. Każda akcja to kolejnych 150 kobiet świadomych swojego zdrowia.**

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W roku 2010 i 2011 roku gmina Wołomin współfinansowała badania mammograficzne w Powiatowym Szpitalu w Wołominie dla kobiet powyżej 40 roku życia.

W 2012 roku podjęto współpracę z dwoma ośrodkami realizującymi badania mammograficzne w ramach Programu „Wczesnego Wykrywania Raka Piersi”: FADO Centrum Usług Medycznych z Gdyni oraz Przychodnią Profilaktyki i Diagnostyki Obrazowej z Białegostoku.

Tabela nr 1: Zestawienie badań mammograficznych wykonanych w ramach programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi w Wołominie.

Lp.	Liczba badań mmograficznych wykonanych w Powiatowym Szpitalu w Wołominie	Liczba badań mammograficznych wykonanych w mobilnym mammobusie, finansowanie NFZ
2010	256	138
2011	30	454
2012	-	1684

2. Profilaktyka w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Na świecie, każdego roku, na **raka szyjki macicy** zapada około 500 000 kobiet. W Europie, co 18 minut z powodu tej choroby umiera kobieta. Co roku około 3 500 Polek dowiaduje się, że ma raka

szyjki macicy, a połowa z nich umiera, bo zgłosiła się do lekarza zbyt późno. Rozwój raka inwazyjnego poprzedza stosunkowo długi okres zmian przedrakowych, dlatego tak ważne jest wykonanie badań cytologicznych.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Na terenie gminy Wołomin co roku uprawnionych do przeprowadzenia badania cytologicznego w ramach „Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy” jest około 10 tysięcy kobiet. Program skierowany jest do kobiet w wieku od 25 do 59 lat.

W ramach działań zmierzających do zwiększenia liczby badań cytologicznych gmina Wołomin ściśle współpracuje z Centrum Onkologii w Warszawie. W dniu 15 maja 2012 roku w Urzędzie Miejskim w Wołominie odbyło się spotkanie pracowników Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego w Centrum Onkologii w Warszawie z przedstawicielami zakładów opieki zdrowotnej. Wielokrotnie przesyłano ulotki informujące o badaniach cytologicznych do ZOZ-ów i innych podmiotów leczniczych współpracujących z Urzędem Miejskim w Wołominie. Informacje o możliwości badań rozsyłano drogą e-mailową, we wrześniu rozesłano po 50 ulotek do 20 placówek oświatowych z terenu gminy Wołomin, rozkładano ulotki na terenie Urzędu, rozwieszono były informacje w miejscach ogólnodostępnych oraz komunikaty przekazywane za pośrednictwem parafii.

Tabela nr 2. Zestawienie badań cytologicznych wykonanych w ramach programu „Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy”.

Placówka	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2011	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2012
MSPZOZ Nr 1 ul. Prądyńskiego	96	230
MSPZOZ Nr 2 ul. Wileńska 74	157	100
PRO-MED Al. Armii Krajowej 63/13	264	248
NZOZ Medycyna Rodzinna ul. Kopernika/Mickiewicza	310	274
Razem	827	852

3. Profilaktyka raka jelita grubego

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Rak jelita grubego to nowotwór złośliwy rozwijający się w okrężnicy lub odbytnicy. Jest przyczyną 655 000 zgonów w ciągu roku na świecie. Najwyższe wskaźniki zapadalności notuje się w Europie Zachodniej i Ameryce Północnej, a najniższe w rozwijających się krajach Afryki i Azji. Co roku na raka jelita grubego zapada ponad 13 000 Polaków, z czego ponad 9 000 umiera. Rak jelita grubego to choroba występująca u kobiet i mężczyzn na podobnym poziomie (10,1% i 12,2% wszystkich nowotworów).

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W ramach udziału w konkursie „Zdrowa gmina”, w 2012 roku rozsyłano do podmiotów leczniczych działających na terenie gminy Wołomin materiały informacyjne (plakaty, ulotki) o możliwości przeprowadzania bezpłatnych badań w ramach programu rządowego oraz dane teleadresowe podmiotów na terenie województwa mazowieckiego, które przeprowadzają takie badania.

4. Plan udziału gminy Wołomin w konkursie „Zdrowa gmina”

Cele

1. Pogłębienie świadomości mieszkańców gminy Wołomin co do istoty odpowiednio wczesnego wykrycia choroby nowotworowej, poprzez zwiększenie zgłaszalności na badania kontrolne.
2. Zwiększenie ilości badań mammograficznych, wykonywanych na rzecz mieszkanki gminy Wołomin w ramach programu rządowego, poprzez zwiększenie liczby podmiotów wykonujących badania w mobilnych mammobusach i zorganizowanie postojów mammobusów na terenach wiejskich.
3. Zwiększenie ilości badań cytologicznych wykonywanych na rzecz mieszkanki gminy Wołomin w ramach programu rządowego, poprzez zwiększenie liczby placówek zdrowia wykonujących badania cytologiczne.
4. Zwiększenie ilości badań kolonoskopowych wykonywanych na rzecz mieszkańców gminy Wołomin w ramach programu rządowego, poprzez upowszechnianie informacji o podmiotach wykonujących badania kolonoskopowe.

Adresaci

Wszyscy mieszkańcy gminy Wołomin, w szczególności osoby z grupy wiekowej o podwyższonym poziomie ryzyka, określone jako uprawnione do bezpłatnych badań w ramach programów rządowych.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Akcja informacyjno-edukacyjna **promującą badania mammograficzne, cytologiczne i kolonoskopowe.**
2. **Organizowanie cyklicznych akcji badań profilaktycznych na terenie gminy Wołomin.**
3. **Systematyczne promowanie bezpłatnych badań profilaktycznych oraz informowanie o możliwościach skorzystania z badań, w miejscach dogodnych dla mieszkańców gminy Wołomin.**

Czas realizacji : marzec - grudzień 2013.

Zasady finansowania

Projekt realizowany będzie w ramach partnerstwa z podmiotami, które podpisały kontrakt z NFZ na realizację badań w województwie mazowieckim. Udział w programie nie generuje zobowiązań finansowych dla gminy Wołomin.

Oczekiwane efekty

1. Zwiększenie świadomości potrzeby przeprowadzania badań profilaktycznych wśród mieszkańców gminy Wołomin.
2. **Zwiększenie ilości firm współpracujących z gminą Wołomin oraz ilości dni postoju mobilnych pracowni diagnostycznych.**
3. **Zwiększenie liczby mieszkańców, którzy skorzystali z bezpłatnych badań mammograficznych, cytologicznych i kolonoskopowych.**

2. Działania w trosce o dzieci i młodzież

Działanie Nr 1 „Rodzicielskie ABC”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Polityka prorodzinna, w tym zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej, jest **jednym z zadań własnych gminy wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 16 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r.** Profilaktyka i edukacja kobiet ciężarnych stanowi niezbędny warunek zachowania zdrowia przez matkę i dziecko oraz przyczynia się do ograniczenia umieralności okołoporodowych. Istotną rolę w edukacji prorodzinnej odgrywają szkoły rodzenia, które przygotowują przyszłych rodziców do bezpiecznego przebiegu ciąży, aktywnego porodu i położu oraz do pełnienia roli matki i ojca.

Tabela nr 3. Zestawienie liczby dzieci urodzonych w Powiatowym Szpitalu w Wołominie i zameldowań

Rok	Liczba dzieci urodzonych w Powiatowym Szpitalu w Wołominie	Liczba dzieci zameldowane w gminie Wołomin
2010	1932	627
2011	1746	601
2012	1765	601

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Wychodząc naprzeciw potrzebom przyszłych rodziców, gmina Wołomin zaproponowała działania mające na celu zredukowanie nadmiernego lęku przed porodem oraz pomoc w pokonaniu rozmaitych oporów związanych z opieką nad maleńkim dzieckiem. W 2012 roku zlecono miejscowej szkole rodzenia przeprowadzenia cyklu szkoleń z zakresu wiedzy o ciąży, porodzie i położu oraz umiejętności opieki nad dzieckiem i matką. Z możliwości udziału w dofinansowanym szkoleniu skorzystało w 2012 roku 33 przyszłych rodziców, w tym 4 rekomendowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Cele

1. Promocja świadomego przygotowania się do roli matki i ojca.
2. **Edukacja przedporodowa i przygotowanie przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka.**

Adresaci

Odbiorcami programu będzie 40 rodzin, mieszkańców gminy Wołomin, spodziewających się dziecka.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Promocja idei działania w formie artykułów prasowych i ogłoszeń w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej Urzędu.
2. **Organizacja cyklu szkoleń dla 40 rodzin oczekujących na dziecko, z zakresu wiedzy o ciąży, porodzie i położu oraz umiejętności opieki nad dzieckiem i matką.**

Czas realizacji : marzec - listopad 2013.

Zasady finansowania

Na realizację działań planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty **6 000,00 zł. Udział w szkoleniach będzie finansowany częściowo dla 40 rodzin.**

Oczekiwane efekty

Wzrost liczby mieszkańców gminy Wołomin przygotowujących się do świadomego rodzicielstwa.

Działanie Nr 2 „Nie! dla meningokoków”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Meningokoki żyją w wydzielinie jamy nosowo-gardłowej. Ok 10% zdrowych dorosłych osób jest nosicielami meningokoków, a u młodzieży ten procent może być dwukrotnie wyższy. Zakażenie meningokokami wywołuje ropne zapalenie opon mózgowych lub zakażenie krwi. Młodzież najbardziej narażona jest na zarażenie się meningokokami typu C, ponieważ często zapomina o zachowaniu podstawowych zasad higieny. Dzielenie się wspólnym posiłkiem, picie z jednej butelki, to najkrótsza droga do zakażenia. Fundacja „Aby Życ”, zainicjowała ogólnopolską kampanię profilaktyki zakażeń meningokokowych „Nie! dla meningokoków”, w ramach, której opracowano zestaw materiałów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej „Pierwszy dzwonek”, które są materiałem pomocniczym dla nauczycieli.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Realizację programu **szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C w gminie Wołomin rozpoczęto w 2010 roku szczepieniami młodzieży z rocznika 1996. W ciągu 3 lat zaszczepiono 1 141 uczniów.**

Tabela nr 4. Zestawienie liczby wykonanych szczepień przeciwko meningokokami typu C

Rok	Liczba dzieci zaszczepionych	Koszt	Liczba zachorowań na meningokoki typu C w/g danych PSSE w Wołominie
2010	464 (roczniki 1995 /1996/ 1997)	58 200,00 zł	2
2011	485 (roczniki 1996/ 1997/ 1998)	47 406,90 zł	2
2012	192 (rocznik 1998)	14 385,00 zł	0

Cele

1. Upowszechnienie wiedzy o podstawowych zasadach profilaktyki z zakresu zakażeń wywołanych przez meningokoki typu C w środowisku młodzieży z terenu gminy Wołomin.
2. **Organizacja szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C wśród młodzieży, rocznik 1999.**

Adresaci

Adresatami szczepień będzie 360 uczniów pierwszych klas gimnazjów rocznik 1999, zamieszkałych na terenie gminy Wołomin.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Promocja programu edukacyjnego „Pierwszy dzwonek” odnoszącego się do przestrzegania podstawowych zasad higieny.
2. **Kampania informacyjna o działaniu „Nie! dla meningokoków”.**
3. **Organizacja szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C wśród uczniów z wybranej grupy wiekowej.**

Czas realizacji : marzec - listopad 2013.

Zasady finansowania

Na realizację zadania planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 39 600,00 zł.

Oczekiwane efekty

1. Utrwalenie podstawowych zasad higieny w środowiskach szkolnych.
2. **Zaszczepienie 360 uczniów przeciwko meningokokom typu C.**

Działanie Nr 3 „Profilaktyka i pilotaż szczepień ochronnych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Na całym świecie około 630 milionów ludzi jest zakażonych wirusem brodawczaka ludzkiego typu HPV. Zakażenie to najbardziej rozpowszechnione jest wśród młodych osób w wieku 18-28 lat. Zakażenie wirusami z tak zwanej "grupy wysokiego ryzyka", wśród których najgroźniejsze są typy HPV 16, 18, 31 i 45, mogą prowadzić do rozwoju raka szyjki macicy lub innych nowotworów narządów moczowo-płciowych. Wirusy HPV 16 i 18 są odpowiedzialne za około 70% przypadków raka szyjki macicy. Dwa w/w rodzaje wirusa są uznane przez Światową Organizację Zdrowia za wirusy o najwyższym czynniku rakotwórczym dla człowieka. Większość zakażeń wirusem HPV przebiega bezobjawowo. Szczepienie należy wykonać na długo przed rozpoczęciem życia płciowego, najlepiej między 12 a 13 rokiem życia.

Ochrona utrzymuje się przez wiele lat, szczepienie nie chroni przed wszystkimi przypadkami raka szyjki macicy, dlatego młode dziewczęta powinny mieć wiedzę i świadomość, że w niedługiej przyszłości powinny regularnie wykonywać badania przesiewowe ukierunkowane na raka szyjki macicy (cytologia).

W roku 2013 gmina Wołomin pierwszy raz podejmie działania pilotażowe dotyczące szczepień ochronnych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego.

Cele programu

1. Obniżenie zachorowalności i umieralności kobiet na raka szyjki macicy poprzez wczesne uodpornienie.
2. **Ukształtowanie właściwych nawyków higienicznych u dziewcząt oraz zaznajomienie młodzieży o niebezpieczeństwach związanych z okresem dojrzewania.**
3. **Podniesienie świadomości rodziców na temat badań profilaktycznych oraz niepokojących objawów ewentualnej choroby.**

Adresaci

55 dziewczynek w wieku 12 lat zamieszkałych na terenie gminy Wołomin.

Rodzaj działań podejmowanych przy realizacji programu

1. Działania edukacyjne wśród rodziców i dziewczynek w wieku 12 lat ze szkół gminy Wołomin.
2. **Zaszczepienie drugą i trzecią serią szczepionki 55 dziewcząt w wieku 12 lat.**

Czas realizacji : marzec - listopad 2013.

Zasady finansowania

Realizacja działania będzie finansowana z budżetu gminy Wołomin w wysokości do kwoty 17 100,00 zł.

Oczekiwane efekt

1. Wzrost świadomości na temat możliwości wczesnej profilaktyki chorób wywołanych przez wirus brodawczaka ludzkiego wśród mieszkańców gminy Wołomin.
2. **Przeprowadzenie szczepień wśród dziewcząt w ostatnich klasach szkoły podstawowej.**

3. Działania skierowane do seniorów

Działanie Nr 1 „Dbamy o zdrowie seniorów”

Konsekwencją, widocznego od wielu lat procesu starzenia się społeczeństwa polskiego, jest coraz większa liczebność grupy osób w wieku poprodukcyjnym (t.j. 65 lat i powyżej). Do nowych zadań polityki społecznej zaliczyć należy zarówno działania związane z dążeniem do dalszego wydłużania życia, jak i podejmowaniem takich działań, które sprzyjają godnemu starzeniu się, definiowanemu jako osiągnięcie wieku starości z małym ryzykiem chorób i niepełności, z wysoką sprawnością umysłową i fizyczną oraz utrzymywaną aktywnością życiową.

Obecnie na terenie gminy Wołomin zamieszkuje **6 954 osób powyżej 65 roku życia.**

W tegorocznych działaniach adresowanych do seniorów mamy zamiar wesprzeć seniorów w zakresie profilaktyki osteoporozy oraz grypy sezonowej.

1. Osteoporoza

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Osteoporoza zwana jest cichym zabójcą, gdyż działa wolno i niemal bezboleśnie. Dotyka około 30% osób, które ukończyły 50 rok życia. Ubytek wapnia zwiększa ryzyko złamań, które są szczególnie groźne w wieku starszym. Profilaktyka i wczesne rozpoczęcie leczenia skutecznie stawia czoło tej podstępnej chorobie. Najbardziej skutecznym sposobem wykrywania tej choroby we wczesnym stadium jest badanie densytometryczne.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W 2012 roku zrealizowano 300 badań densytometrycznych.

Tabela nr 5 Dane z badań przeprowadzonych na zlecenie gminy Wołomin w 2012 roku.

Rozpoznanie	kobiety	mężczyźni
Wykryta osteoporoza	2,92%	2%
Wczesny stan chorobowy do obserwacji	13,17%	8%
Odchylenia od normy bez konieczności leczenia	35,13%	30%
Zdrowi	48,78%	30%

2. Grypa sezonowa

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Zachorowalność i umieralność związane z ludzką **grypą sezonową** stanowi duże obciążenie dla społeczeństwa. Szczególnie trudne jest leczenie osób w wieku podeszłym i z chorobami przewlekłymi. Uważa się, że w Europie około 20% dzieci i 5% dorosłych zapada co roku na objawową gripę, co prowadzi do dużej liczby hospitalizacji i zgonów. Coroczne szczepienie osób starszych i innych grup obciążonych zwiększonym ryzykiem ciężkiego przebiegu choroby jest

najskuteczniejszym środkiem zmniejszania zachorowalności i umieralności związanej z grypą sezonową. Kraje członkowskie Unii Europejskiej zalecają szczepienie przeciwko grypie osób t.j. powyżej 65 lat oraz przewlekłe chorych. Osoby po 65 roku życia są wyjątkowo narażone na zachorowalność na grypę i bardziej odczuwają skutki powikłań pogrypowych.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W gminie Wołomin szczepienia ochronne przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia realizowane są od 2010 roku.

Tabela nr 6. Zestawienie danych dotyczących szczepień przeciwko grypie zleconych przez gminę Wołomin.

rok	Liczba zaszczepionych osób powyżej 65 roku życia	Wydatki Gminy na program szczepień ochronnych	Liczba zachorowań na grype w/g danych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wołominie
2010	980	24 676,00 zł	240
2011	788	20 000,00 zł	52
2012	763	19 838,00 zł	14

Cele

1. Podwyższenie odporności u osób z grupy szczególnego ryzyka powyżej 65 roku życia.
2. **Zwiększenie liczby osób, które przejdą chorobę łagodniej oraz nie wystąpią powikłania pogrypowe.**
3. **Wykrycie zmian wywołanych osteoporozą.**

Adresaci

Osoby zamieszkałe na terenie gminy Wołomin powyżej 65 roku życia.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Kampania informacyjna o skutkach nieleczzonej osteoporozy i możliwości jej zdiagnozowania poprzez poddanie się badaniom densytometrycznym.
2. **Organizacja badań densytometrycznych.**
3. **Propagowanie zachowań ograniczających rozprzestrzenianie się grypy.**
4. **Organizacja szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej.**

Czas realizacji : marzec - listopad 2013.

Zasady finansowania

Na realizację działania planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 22 400,00 zł.

Oczekiwane efekty

1. Zwiększenie świadomości potrzeby przeprowadzania badań profilaktycznych w zakresie osteoporozy oraz szczepień ochronnych przeciwko grypie.
2. **Zwiększenie liczby osób przystępujących do badań profilaktycznych w zakresie osteoporozy oraz szczepień ochronnych przeciwko grypie.**
3. **Zmniejszenie zachorowalności na grypę przez osoby powyżej 65 roku życia.**
4. **Zmniejszenie skutków chorób związanych ze zmianami wywołanymi osteoporozą u**

osób powyżej 65 roku życia.

Działanie Nr 2 „Wczesne wykrycie chorób gruczołu krokowego u mężczyzn w wieku pomiędzy 55 a 70 rokiem życia zamieszkałych na terenie gminy Wołomin.”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Rak prostaty (gruczołu krokowego) jest jednym z najczęściej występujących nowotworów u mężczyzn. Zachorowalność gwałtownie wzrasta po pięćdziesiątym roku życia. **Nowotwory złośliwe** gruczołu krokowego stanowią 12% zachorowań na nowotwory u mężczyzn i są przyczyną 7,5% zgonów wśród grupy nowotworów. Z danych zawartych w raporcie Krajowego Rejestru Nowotworów wynika, że w 2008 r. na 100 000 mieszkańców Polski u 850 występował nowotwór, natomiast tylko u 350 był on zdiagnozowany. Wczesne wykrycie tego raka zwiększa szansę jego wyleczenia, stąd tak konieczne są badania przesiewowe.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Działanie zdrowotne dotyczące wczesnego wykrycia chorób gruczołu krokowego u mężczyzn w wieku pomiędzy 45 a 60 rokiem życia zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, zapoczątkowane **w 2012 roku, cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem.**

W pierwszym roku realizacji działania (w 2012 r.) roku z badań przesiewowych skorzystało 286 mężczyzn. U około 10% przebadanych mężczyzn w 2012 roku wykryto zmiany rakowe i skierowano na dalsze badania. W 2013 roku, po przeprowadzonych konsultacjach ze środowiskami medycznymi, postanowiono przesunąć grupę wiekową mężczyzn objętych działaniem z 45-60 na 55-70.

Cele

1. **Zwiększenie stanu wiedzy oraz pozytywna zmiana zachowań u aktywnych zawodowo mężczyzn po 55 roku życia** w zakresie przyczyn i objawów chorób nowotworowych w obrębie układu moczowo-płciowego.
2. Zmniejszenie zachorowalności i umieralności poprzez wczesne wykrycie i zdiagnozowanie choroby.

Adresaci

Mężczyźni zamieszkali na terenie gminy Wołomin w wieku pomiędzy 55 a 70 rokiem życia. W gminie Wołomin zamieszkuje około 4 327 mężczyzn z tej grupy wiekowej.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Kampania informacyjna o badaniach przesiewowych gruczołu krokowego.
2. **Organizacja przesiewowych badań laboratoryjnych markerem z surowicy krwi dla 200 mężczyzn.**

Czas realizacji : marzec - listopad 2013.

Zasady finansowania

Planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 6 800,00 zł.

Oczekiwane efekty

Zwiększenie świadomości na temat chorób gruczołu krokowego oraz gotowość mężczyzn do podjęcia leczenia.

4. Inne działania

Działanie Nr 1 „Stop cukrzycy”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Cukrzyca ze względu na masowość występowania i ciągły wzrost zachorowań, zarówno wśród osób starszych (po 50 roku życia), jak i wśród dzieci i młodzieży, nazywana jest „epidemią XXI wieku”. Z raportu przygotowanego pod patronatem Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego wynika, że na cukrzycę choruje około 2,5 mln ludzi w Polsce, a ponad 750 tys. nie wie o swojej chorobie i nie leczy się. Raport przewiduje, że w 2030 roku, w Polsce 3,2 mln ludzi będzie chorować na cukrzycę. Cukrzyca zaliczana jest do chorób cywilizacyjnych:

- ponad 20 proc. ludzi powyżej 60 roku życia cierpi z powodu cukrzycy,
- 20 proc. ludzi ma upośledzoną tolerancję glukozy,
- połowa diabetyków ma chorobę niedokrwienną serca,
- **77 proc. diabetyków ma podwyższone ciśnienie tętnicze krwi,**
- **co roku w Polsce przeprowadzanych jest 14 tys. amputacji stóp.**

Autorzy raportu podkreślają, że jeszcze w 2007 roku cukrzyca była raportowana jako przyczyna ponad 6,3 tys. zgonów w Polsce. Obecne szacunki na 2010 rok wynoszą ponad 29 tys. Optymalnym działaniem, mającym na celu odwrócenie tych niekorzystnych trendów jest promowanie wiedzy o istocie choroby, jaką jest cukrzyca oraz rozpowszechnianie w społeczeństwie postaw prozdrowotnych. Niewątpliwie, aby zapobiegać cukrzycy, należy stosować profilaktykę, a w szczególności upowszechnić podstawowe badania poziomu cukru, które stanowią pierwszy sygnał rozwoju choroby. Od wielu lat gmina Wołomin promuje przesiewowe badania poziomu cukru wśród swoich mieszkańców.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W ramach realizacji działania zdrowotnego, zlecono w formie otwartego konkursu wykonanie badań przesiewowych dla mieszkańców gminy Wołomin podczas ogólnodostępnych imprez organizowanych, a także w wybranych organizacjach pozarządowych.

W 2012 roku wykonano 1124 badań przesiewowych.

Cele

1. Stworzenie systemu działań zwiększających wykrywalność cukrzycy we wszystkich grupach wiekowych społeczeństwa.
2. **Poprawa** świadomości i poziomu wiedzy na temat zagrożeń wynikających ze źle prowadzonego leczenia cukrzycy, jak należy postępować, aby poprzez odpowiednią dietę i wysiłek fizyczny uniknąć powikłań.

Adresaci

Wszyscy mieszkańcy gminy Wołomin.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Organizacja badań przesiewowych ogólnodostępnych dla 850 mieszkańców gminy Wołomin.
2. **Publikacja informacyjno-edukacyjna w prasie lokalnej o cukrzycy jako chorobie**

cywilizacyjnej.

3. **Spotkania z mieszkańcami Wołomina, w szczególności chorymi na cukrzycę, celem przedstawienia: powodów występowania cukrzycy, powikłań cukrzycowych, diety dostosowanej do zaburzeń cukrzycowych.**
4. **Warsztaty edukacyjne dla diabetyków i osób zainteresowanych zdrowym modelem odżywiania.**

Czas realizacji : marzec - grudzień 2013.

Zasady finansowania

Planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty **12 000,00 zł.**

Zadanie zostanie zlecone organizacji pozarządowej w trybie otwartego konkursu ofert.

Oczekiwane efekty

1. Podniesienie świadomości zagrożeń, jakie niesie za sobą choroba cukrzycy wśród mieszkańców gminy Wołomin.
2. **Upowszechnienie badań przesiewowych w kierunku wykrycia choroby cukrzycowej.**

IV. Metody realizacji

Program będzie realizowany w dwóch formach:

- 1) zlecenia zadań do realizacji,
- 2) poprzez uczestniczenie gminy Wołomin w programach o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub powiatowym.

Bezpośrednia realizacja zadań należeć będzie do podmiotów wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2010r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

Konkursy na realizację działań zdrowotnych zostaną rozstrzygnięte w pierwszym kwartale 2013r. W miarę posiadanych środków finansowych przewiduje się możliwość rozszerzenia realizacji działania w ramach zawartych umów.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Wołominie
/-/ Marcin Dutkiewicz